

Programa d'autotransfusió de Granollers

de Bat a Bat

Director

Camil Escáñez

Redactora en Cap

Júlia de Diago

Consell de Redacció

Carme Barbany

Mariví Cobo

Marina Molins

Col·laboradors

Iván García

Josep Maria Ibáñez

Josep Lluís Luna

Assessoria i Assistència

Redaccional

Carme Goikoetxea

Disseny

Simó Calvo

Etiquetatge i embossament

Residents del Centre Geriàtric

L'autotransfusió o transfusió autòloga és un mètode de transfusió en el qual el pacient és el mateix donant de la sang que presumiblement necessitarà en l'operació. El programa es va iniciar l'any 2001 i fins ara s'han extret 82 bosses de sang a 41 pacients. Ha estat impulsat des de la Comissió de Transfusió i Hemoderivats de l'Hospital, amb el suport de la Direcció Mèdica. Parlem amb els doctors Ramon López (hematòleg) i Miquel Vila (anestesiòleg), que ens expliquen què és això de l'autotransfusió.

Per què s'ha iniciat ara el programa d'autotransfusió? No és pas l'únic mètode per passar sang d'un mateix malalt...

(Dr. López) No; n'hi ha varis i tots fa anys que s'apliquen en altres centres i també aquí. Un és el de dipòsit previ. Un altre, que es realitza en el moment de l'acte quirúrgic, és l'anomenat hemodilució: traiem sang del malalt però li mantenim el volum amb sèrums. Aquest mètode

el vam aplicar dos o tres anys. Encara hi ha una altra tècnica, que és recuperar sang del tall quirúrgic amb unes màquines que aspiren la sang, la netegen en un filtre i la reintrodueixen al malalt; s'aplica sobretot en cirurgia ortopèdica. Cada hospital ha potenciat un mètode o un altre; nosaltres ho

vam fer amb l'hemodilució fa un temps i ara estem treballant en el dipòsit previ, perquè és un sistema que podem controlar més els hematòlegs, que som els qui gestionem la sang. Ara bé, que ningú pensi que l'autotransfusió suposa un estalvi econòmic o de feina, perquè al malalt se li fa el mateix estudi de sang que amb la transfusió homòloga, és a dir, procedent de donació.

Quins avantatges presenta?

(Dr. López) La transfusió, tot i que molta gent no hi pensa gaire, és una teràpia que pot tenir complicacions. Amb l'autotransfusió s'eviten molts d'aquests problemes infecciosos, immunològics... Una contaminació bacteriana de les bosses sempre hi pot ser, però això és igual en la transfusió homòloga que en l'autòloga. A més, el programa ha fet baixar la necessitat de donació. Estem aplicant-lo

en malalts de patologia sagnant, que sabem quasi segur que en necessitaran. Si puja l'autotransfusió, conseqüentment baixa la transfusió homòloga.

Com funciona la dinàmica del programa d'autotransfusió?

(Dr. López) A la primera part, s'informa el malalt de la possibilitat d'acollir-se al programa d'autotransfusió. L'entrevista la fa l'hematòleg, que li ofereix el programa i li explica el procediment. L'autotransfusió s'ofereix com una alternativa, no com a única opció, i en darrera instància és el pacient qui dona el seu consentiment. Li recalquem, però, que només se li passarà la sang en cas que la necessiti.

Se li fa una entrevista mèdica, per mirar que no tingui cap malaltia cardíaca, hipertensió, epilèpsia, malalties pulmonars... i quins medicaments pren. També se li miren els glòbuls vermells i la tensió arterial i, si està bé, ja es fa la primera extracció. Es deixa passar una setmana i se'n fa una segona. Normalment, el màxim són quatre extraccions. Si es necessita més sang, hi ha programes per afegir una hormona que estimula la fabricació de sang (eritropoetina).

El pacient que s'acull al programa ha de prendre un tractament amb ferro, per tal que estigui més bé, sobretot en casos d'anèmia lleu. El programa d'extraccions en preveu una cada set dies, calculant des del dia d'intervenció cap endarrere i pensant que de l'última extracció a la intervenció cal deixar una setmana. A més, de cada bossa que s'extreu cal fer-ne l'estudi complet, com si fos una donació homòloga.

Com responen els pacients quan se'ls informa?

(Dr. López) L'entrevista la faig jo personalment i tothom m'ha dit que sí; l'acceptació és fantàstica. El pacient està sensibilitzat i l'autotransfusió li agrada; oferim un producte bo, amb serietat. Cal pensar que la sang fa por, a la gent li fa recança, i més si és d'una altra persona. Els pacients que treballen s'ho combinen per poder venir.

A quin tipus de pacients s'està aplicant?

(Dr. López) La indicació és per a tot aquell malalt quirúrgic per al qual es preveu una necessitat transfusional com a mínim de dues bosses de sang. Inicialment estem aplicant-ho preferentment en les intervencions d'urologia i de traumatologia, però com que el programa està funcionant molt bé, properament l'aplicarem a d'altres patologies.

